

Op een zaterdag begin november had Guido Brunetti niet veel zin om naar buiten te gaan. Hij bleef thuis en probeerde te besluiten welke van zijn boeken hij zou verwijderen van de planken op Paola's werkkamer. Jaren geleden, een paar maanden voor de geboorte van hun dochter, had hij afstand gedaan van zijn werkkamer zodat hun tweede kind haar eigen kamer kon hebben. Paola had zijn boeken een toevluchtsoord geboden op vier planken. Destijds had Brunetti al vermoed dat dit niet voldoende zou zijn, en uiteindelijk bleek dat ook zo te zijn. Het werd tijd voor De Schifting. Hij moest beslissen wat hij van de planken ging halen. Op de eerste plank stonden boeken waarvan hij wist dat hij die ooit opnieuw zou gaan lezen. Op de tweede plank – op ooghoogte – boeken die hij nog niet had gelezen; op de derde plank boeken die hij nog niet uit had, maar waarvan hij geloofde dat hij er ooit in verder zou gaan, en op de onderste plank stonden boeken waarvan hij al bij het kopen ervan had geweten dat hij die nooit zou lezen.

Hij besloot te beginnen met de onderste boeken. Hij ging op één knie zitten en bestudeerde de ruggen. Halverwege zag hij het bekende gezicht van Proust, nog eens Proust en nog eens Proust. Hij stak zijn handen in de ruimte voor het eerste boek en na de laatste Proust zei hij hardop 'Nu' om ze als één blok van de plank te halen. Hij kwam overeind en bracht ze naar Paola's bureau, hield zijn

handen schuin en zette ze in een ongelijke rij neer, om ze daarna recht te tikken. Hij deed een stap naar achteren en telde de gezichten van Proust: zeven.

Hij liep naar de keuken en kwam terug met een van de papieren draagtassen die de stad gratis verstrekke om er papier in te verzamelen. Hij opende die en liet de Prousts er voorzichtig in zakken, om daarna met de tas in zijn hand terug te keren naar de plank. Hij zette hem naast zich neer, knielde opnieuw en keek deze keer wat aandachtiger naar de resterende boeken. Daarbij maakte hij een aan-eenschakeling van intuïtieve beoordelingen en stopte de boeken in de tas zonder ze de kans te geven om te smeken voor hun leven vanaf de tijdelijke veiligheid van Paola's bureau. *Moby Dick*, *The Man of Feeling* en *I Promessi Sposi*. Dat laatste boek had hij moeten lezen als leerling op het *liceo* en hij had het vreselijk gevonden. Tot dat moment had het hem aan moed ontbroken om te geloven dat een klassieker zo saai kon zijn, maar toch ging die in de tas. Hij kwam aan vier boeken met D'Annunzio's toneelstukken en dichtbundels en wist meteen dat die allemaal in de tas zouden belanden. Was dat omdat hij een slechte schrijver was of een slecht mens? Om dat vast te stellen opende hij een van de dichtbundels op een willekeurige bladzijde en las de eerste regel van het eerste gedicht waar zijn oog op viel. '*Voglio un amore doloroso, lento...*'

Brunetti's hand, die nog steeds het boek vasthield, viel omlaag. 'Zo, dus jij wil een liefde die pijnlijk en langzaam is?' vroeg hij aan de overleden dichter. 'Wat denk je van snel en pijnloos?' Hij boog zich en pakte de zestien centimeter van D'Annunzio op en stopte ze in de tas naast Manzoni. 'Als een droomhuwelijk al bestaat,' zei hij, terwijl hij in de tas keek, tevreden over zijn beslissing. De tweedehandsboekwinkel op de Campo Santa Maria Nova zou ze allemaal graag willen hebben.

Brunetti bestudeerde de lege plekken op de plank en vroeg zich af hoe hij die weer kon vullen. Voordat er een antwoord in hem opkwam ging zijn telefoon.

Hij begon met het noemen van zijn naam, maar een stem die hij herkende als die van Vianello zei op hetzelfde moment: ‘Guido, kun je naar me toe komen op de Piazzale Roma?’

‘Het is zaterdag, Lorenzo,’ zei hij tegen zijn vriend en collega. ‘En het regent en het is koud.’

‘En het is belangrijk,’ voegde Vianello eraan toe.

‘Wat is er aan de hand?’

Vianello pauzeerde lang genoeg om een diepe zucht te kunnen slaken en zei toen: ‘Ik ben gebeld door Fazio.’ Het duurde even voordat Brunetti de naam herkende, een brigadier bij de politie van Treviso en iemand met wie zowel Vianello als hij had gewerkt. ‘Alvise is gearresteerd.’

‘Alvise?’ riep Brunetti uit, die zijn verbazing niet kon verbergen. Toen, om het zeker te weten, herhaalde hij, zijn toon nu wat lager maar niet minder geschokt: ‘Alvise?’

‘Ja.’

‘Waar?’

‘Daar. In Treviso.’

Wat had Alvise in godsnaam te zoeken in Treviso? vroeg Brunetti zich af. Wat had wie dan ook daar trouwens te zoeken, en ook nog eens op een dag als vandaag?

‘Wat deed hij daar?’

‘Hij was bij de demonstratie.’

Brunetti pauzeerde even en zocht in zijn geheugen naar een demonstratie die dat weekend dreigde plaats te vinden. Niet van de treinmachinisten, niet van de nog overgebleven antivaxers, niet van de arbeiders in Marghera – die in een eeuwigdurende staat van protest leken te verkeren – en evenmin van de mensen in de zorg, die twee weken daarvoor al hadden gedemonstreerd.

‘Welke?’

‘De gaypride,’ zei Vianello op volkomen neutrale toon.

‘De gaypride?’ Brunetti verhief zijn stem en zei nog eens: ‘Alvise? Wij hebben toch niets te maken met patrouilleren in Treviso?’ herinnerde hij de *ispettore*.

‘Hij was niet op patrouille.’

‘Wat deed hij daar dan?’

‘Dat is precies de reden waarom we naar Treviso gaan. Om daarachter te komen.’

‘Wat is er gebeurd?’

Op de achtergrond klonk het geluid van een vaporetto die in zijn achterruit ging, om af te remmen voor een haltestop. Een stem – niet die van Vianello – riep: ‘Ca’ Rezzonico.’

Brunetti liep al in de richting van de deur, waar hij zijn regenjas en paraplu had achtergelaten, nadat hij die morgen buiten de deur koffie had gedronken en een paar kranten had gekocht.

Hij verplaatste zijn telefoon naar zijn linkerhand en zocht in de zak van zijn regenjas naar zijn huissleutels. ‘Goed. Ik zie je voor de taxistandplaats,’ zei hij. Toen, voordat Vianello weg was, vroeg Brunetti: ‘Waar is hij voor gearresteerd?’

‘Voor verzet bij de aanhouding.’

Brunetti was sprakeloos.

‘En voor geweld tegen een persoon met een publieke taak,’ voegde Vianello eraan toe.

Brunetti had er geen moeite mee om de vertaling te maken van politietaal naar de realiteit. ‘Geweld? Alvise?’

‘Fazio wist niet precies wat er is gebeurd. Hij belde me toen ze Alvise de *questura* binnenbrachten. Hij vroeg me om te komen. En om jou mee te nemen,’ zei Vianello.

‘Goed. Ik ga nu weg.’ Brunetti verbrak de verbinding.

Ondanks de regen en kou besloot Brunetti om te gaan lopen: met dit weer zou het onaangenaam warm en bomvol zijn in de vaporetto. De gedachte aan de vieze, vochtige lucht in de passagierscabine bevestigde alleen maar de wijsheid van zijn besluit.

Onderweg naar de Piazzale Roma dacht hij na over wat Vianello hem had verteld. Alvisè? Alvisè zat al net zo lang als Brunetti bij de politie, maar in die tijd was Brunetti telkens in rang gestegen, terwijl Alvisè – traag, beleefd, klungelig, onbezonnen, populair, hoewel algemeen beschouwd als een simpele ziel – altijd agent was gebleven. Ondanks al zijn tegenstrijdige eigenschappen was Alvisè niettemin de mascotte – je zou zelfs kunnen zeggen: de geliefde mascotte – voor de meesten op de questura. Hij had nog nooit zijn wapen gebruikt en had nooit het plotselinge inzicht gehad wie er verantwoordelijk was voor een misdrijf, maar wél had hij zichzelf meer dan eens in gevaar gebracht door een collega-agent te helpen. Zijn haar was wat dunner geworden en bij de slapen begon het grijs te worden. Verder was zijn gezicht verouderd en was hij wat zwaarder geworden. Hij sprak nooit over zichzelf, maar toonde belangstelling voor zijn collega's, kende de namen van hun partner en kinderen, was loyaal en deed zijn best. En nu was hij in Treviso gearresteerd bij de gayprideparade en had, zo scheen het, een andere agent geslagen.

Brunetti probeerde zich te herinneren of hij Alvisè ooit buiten werktijd was tegengekomen, maar kon zich dat niet herinneren. Misschien doordat Alvisè niet helemaal serieus werd genomen door zijn collega's, hadden ze geen duidelijk beeld van hem als persoon. Brunetti stopte onbewust bij het besef dat hij Alvisè misschien niet eens zou herkennen als hij hem zonder uniform zou zien. Hij

draaide zijn hoofd om en staarde even in een etalage, in een poging zich voor de geest te halen hoe Alvisse eruitzag. Het beste wat hij wist te bedenken was een rond gezicht, geen snor of baard, haar voor het grootste deel nog bruin, ogen die zich samenknepen als hij glimlachte en een algemeen onvermogen om volledig onbeweeglijk te blijven als hij stond. Daarnaast was Alvisse min of meer de stripfiguur van een man in uniform, waarbij zijn pet altijd een maat te groot leek voor zijn hoofd.

Brunetti mompelde: 'Het is net alsof hij niet echt bestaat', wat hem ertoe bracht om zich af te vragen hoeveel van de andere agenten eveneens niet echt bestonden voor hem. Dat bracht hem er weer toe om zich af te vragen of ze er allemaal in waren geslaagd om werk en privé gescheiden te houden. Hij wendde zich af van de schoenen in de etalage en ging weer lopen, nadat hij had berekend wanneer Vianello's boot zou aanmeren.

Hij probeerde zich voorvallen te herinneren waar zijn collega bij betrokken was geweest, en al die keren was Alvisse erin geslaagd om verwarring te veroorzaken: hij was naar het verkeerde adres gegaan om iemand te arresteren, had een aktetas vol getuigenverklaringen in een bus laten liggen. Maar hij had ook een man ontwapend die zijn vrouw met een keukenmes had bedreigd en had ooit een gevecht in een restaurant voorkomen toen een klant, die kennelijk ontevreden was over zijn eten, een bord pasta naar de ober had gegooid en de tafel waar hij aan zat omver had geworpen. Op de een of andere manier was Alvisse, die aan de tafel ernaast had gezeten, erin geslaagd om de man te kalmeren door een paar minuten met hem te praten. Daarna stelde hij voor dat de man zijn excuses zou aanbieden aan de ober en hem zou helpen met het overeind zetten van de tafel.

De moeder van de man, zo had Alvise tegen de eigenaar verteld, lag in het ziekenhuis en had niet lang meer te leven. De pasta had zo erg geleden op die van haar dat er iets in hem was geknapt. De excuses van de man waren zowel huilerig als oprecht geweest. De volgende dag waren ze het op de questura te weten gekomen. Alvise zei niet veel meer dan dat het jammer was van de erg goede pasta.

Hij zag Vianello, die een corduroy broek en een dikke parka droeg, op hem staan wachten aan het begin van de rij taxi's en voegde zich bij hem. Toen hij Brunetti zag boog de ispettore voorover en opende het achterportier van de taxi, om daarna om te lopen en aan de andere kant in te stappen. Voordat Brunetti iets kon zeggen gaf de ispettore het adres van de questura in Treviso en leunde achterover.

‘Vertel,’ zei Brunetti.

Vianello leunde naar voren en schoof het glazen ruitje tussen hen en de chauffeur dicht. Hij draaide zich naar Brunetti toe en zei op gedempte toon: ‘De parade was de gebruikelijke gebeurtenis: ongeveer tweehonderd mensen die borden omhooghielden en leuzen scandeerden. Fazio zei dat er een goede sfeer was, ondanks de regen.’

‘Waar begonnen ze?’ vroeg Brunetti.

‘Voor de Coin. Ze hadden een vergunning om door de Via Lazzari te trekken. Er zou worden gezongen en misschien zouden er nog wat speeches zijn, maar ze hadden niet op de regen gerekend, dus alles liep wat anders, en het was al na elfen toen ze de Coin verlieten.’

‘En toen?’ vroeg Brunetti. Te laat vertrekken als er tweehonderd mensen waren leek moeilijk te vermijden.

‘En toen begonnen mensen vervelend tegen hen te doen,’ ging Vianello door.

‘Hoezo?’ vroeg Brunetti. Met die regen? Op een zaterdagochtend?

‘Fazio was erbij. Hij zei dat het er een stuk of twintig waren. De bekende figuren: dikke mannen met Bijbelteksten op borden. Geen vrouwen. Uitschelden, roepen dat ze verdoemd waren.’

‘Ze klinken net zo gestoord als die antiabortusmensen.’

‘Vergeet de antivaxers niet,’ zei Vianello.

Brunetti knikte en zuchtte, terwijl hij zich een bijzonder onverkwikkelijke demonstratie voor het ziekenhuis herinnerde. ‘Wat is er verder gebeurd?’

‘Fazio was ingeroosterd om erheen te gaan. In uniform. Hij zei dat een van de tegendemonstranten...’ Vianello pauzeerde even om na te denken over dat woord, schudde zijn hoofd en ging verder: ‘...op de mensen in de parade kwam afgerend, waarbij hij zijn bord horizontaal voor zich had uitgestoken en doelbewust op hen in ramde. Drie of vier werden onderuitgehaald.’

‘Gewond?’

‘Dat viel wel mee. Eerder stomverbaasd.’

‘Wat gebeurde er verder?’

‘Fazio zei dat die kerel met zijn bord in het rond begon te zwaaien naar de mensen. Dus rende hij op hem af, maar voordat hij er was, greep een van de mensen uit de parade het bord, trok het uit zijn handen en sloeg het een paar keer tegen de grond. Brak het in stukken.’

‘Wat deed die andere man toen?’

‘Fazio zei dat hij begon te schreeuwen tegen de man die het bord uit zijn handen had gerukt. Het bekende: “vieze vuile flikkers” en “jullie zijn allemaal zondaren”. Maar toen kreeg Fazio een oproep via zijn portofoon van zijn chef en toen hij daar klaar mee was keek hij om zich heen en zag dat een van zijn mannen handboeien omdeed bij de man die het bord had vernield.’

‘Wil je me nu gaan vertellen dat die man Alwise was?’ vroeg Brunetti vol verbazing.

Vianello knikte.

‘Waren er getuigen die hebben gezien wat er precies gebeurde?’

‘Fazio slaagde erin om de namen en adressen te noteren van een paar mensen die daar waren, maar – je weet hoe dat gaat – niemand had iets gezien.’

Brunetti wist inderdaad hoe dat ging. Behalve als ze het hadden gefilmd met hun telefoon en daarover konden opscheppen, waren maar weinig mensen bereid om te zeggen dat ze getuige waren geweest van een misdrijf, omdat ze geen zin hadden om klem te komen zitten tussen de langzaam draaiende raderen van het rechtssysteem.

De auto ging langzamer rijden en Brunetti keek uit het raam van de taxi. Ze stonden stil voor de questura van Treviso.

Vianello betaalde en stapte uit de taxi. Brunetti volgde hem en net als bij de eerste keer dat hij daar was geweest, stond hij even stil om zich te vergapen aan het hoge gebouw en probeerde hij opnieuw het aantal verdiepingen te tellen. Dat lukte hem ook nu niet, gedwarsboomd door de architect die had bedacht dat elke verdieping veel horizontale ramen moest hebben. Brunetti gaf het op en volgde Vianello het gebouw in. Terwijl de ispettore hem voorging door allerlei gangen, vroeg niemand hun wie ze waren of waarom ze daar waren. Brunetti had geen idee of dit een gebrek aan beveiliging was of dat zij tweeën er op de een of andere manier uitzagen als politiemensen en daarom met rust werden gelaten. Of misschien, zoals veel criminelen hem hadden verteld, maakte het niet uit waar je heen probeerde te gaan: zolang je maar leek te weten waar je heen ging, bemoeide niemand zich met je. Hij volgde Vianello de lift in, stapte samen met hem uit op de tweede verdieping en bleef dicht achter hem aan

lopen, terwijl de ispettore rechts afsloeg en daarna links, om uiteindelijk te stoppen voor een kantoor met de naam 'Danieli' op de deur.

Vianello klopte, een mannenstem zei iets en ze gingen naar binnen. Een kleine, stevige man zat achter zijn bureau. Zijn donkere haar was dik en gemillimeterd. Hij droeg een grijs pak met een wit overhemd en een rood met blauw gestreepte das. Hij keek op en kwam overeind: zijn ogen waren bleekblauw en leken wat naar buiten gericht te staan. 'Ah, heren, ik ben blij dat u kon komen. Er is me verteld dat hij u heeft gebeld.' Hij richtte zijn aandacht op Brunetti, omdat hij op de een of andere manier kennelijk voelde dat die hoger in rang was, en zei: 'Danieli.'

Brunetti noemde hun namen en Vianello's rang. In plaats van zijn hand uit te steken naar de mannen gebaarde Danieli in de richting van de stoelen voor zijn bureau en wachtte totdat ze zaten, voordat hij zelf weer ging zitten.

Brunetti zocht in zijn geheugen naar de naam, die hij had herkend, hoewel hij zich niet kon herinneren in welk verband.

'Jullie zijn hier vanwege jullie man,' zei Danieli, meer als een vaststelling dan een vraag, voor hen allebei bedoeld.

'Ja,' zei Brunetti, 'Alvise.' Hij herinnerde zich ineens diens voornaam en voegde eraan toe: 'Dario.'

Er lag een map geopend op Danieli's bureau. Hij keek er even naar voordat hij vroeg: 'Hoe lang zit hij al bij de politie in Venetië?'

Brunetti wendde zich tot Vianello, die zei: 'Al tientallen jaren.'

'Hoe beoordelen jullie hem?' vroeg Danieli, die het meervoud gebruikte zodat ze allebei konden antwoorden.

Brunetti zei: 'Hij is betrouwbaar, eerlijk, kan goed met mensen omgaan.'

Danieli keek naar Vianello, die zei: ‘Hij is een van de populairste mensen bij de politie, heeft nooit disciplinaire problemen gehad, en is er meer dan eens in geslaagd om situaties die gevaarlijk zouden kunnen worden, onder controle te krijgen.’

Brunetti knikte instemmend.

‘Heeft zijn homoseksualiteit ooit problemen veroorzaakt?’

Perplex leunde Brunetti naar achteren op zijn stoel, bijna alsof dat woord hem een duw had gegeven. Hij vouwde zijn handen en bestudeerde de kaart van Treviso op de muur tegenover hem. Alvise? Uiteindelijk zei hij: ‘Niet dat ik me kan herinneren, nee.’ Dat was zeker waar. Toen, in de hoop dat hij de richting van het gesprek kon weg leiden van waar de andere man hen heen probeerde te krijgen, zei hij nog: ‘Ik hoop echt dat die tijd voorbij is.’

‘Welke tijd?’ vroeg Danieli beleefd.

‘De tijd die we allemaal hebben meegemaakt,’ zei Brunetti, ‘toen onze homoseksuele vrienden moesten liegen en doen alsof. Sommigen van hen gingen trouwen en kregen zelfs een gezin.’ Hij haalde zijn schouders op, keek even naar Vianello en toen naar de andere man, en vroeg: ‘Waarvoor?’

‘Voornamelijk om hun baan te behouden, vermoed ik,’ antwoordde Danieli. ‘En wat toen nog hun reputatie werd genoemd.’

Vianello onderbrak hen hier en vroeg: ‘Neem me niet kwalijk, signore, maar zou u me kunnen vertellen waarom u dat vroeg?’

Danieli sloot de map – waarbij Brunetti constateerde dat er niet meer dan één vel papier in zat – en zei: ‘Ik heb tegenstrijdige verhalen gehoord over wat er is gebeurd. Iemand die daar aanwezig was zei dat jullie agent zich

verzette tegen mijn agent toen hij hem de handboeien omdeed.' Voordat Vianello iets kon zeggen vervolgde Danieli: 'Maar iemand anders zei dat mijn agent opzettelijk, en onnodig, ruw optrad tegen jullie agent.'

'Wat heeft agent Alvisse zelf gezegd?' vroeg Brunetti.

Danieli tikte op de omslag van de map met zijn wijsvinger. 'Tot nog toe heeft hij nog niet de gelegenheid gehad om iets tegen wie dan ook te zeggen.'

'Wat inhoudt dat hij alleen in een cel zit, waar hij wacht totdat wij hem eruit halen?' vroeg Brunetti.

Danieli glimlachte bij die vraag, zoals Brunetti wel had verwacht. 'Ja, zoiets. Hij werd daarin gezet nadat hij hier binnen werd gebracht. Een van onze mensen die bij de demonstratie waren herkende hem als iemand van de Venetiaanse politie.'

'Juist ja,' zei Brunetti.

'Dus vroeg ik Fazio om iemand bij de Venetiaanse politie te bellen die hij kende – en vertrouwde – om hem te vertellen dat we een van hun mensen hier hadden en dat we graag wilden dat er iemand zou komen om dit op de juiste manier te regelen.'

'Zoals je dat onder vrienden doet?' vroeg Brunetti.

'Natuurlijk,' antwoordde Danieli zonder enige aarzeling. 'Het laatste waar iemand van ons op zit te wachten is dat *Il Gazzettino* gaat zitten zeuren over politiegeweld.' Hij keek langs hen heen, alsof er een projectie van de voorpagina van die krant op de muur achter hen was verschenen. 'Je zou haast denken dat het hier de Bronx is, door de manier waarop ze losgaan telkens als er iemand beweert dat hij gewond is geraakt terwijl hij werd aangehouden.'

Brunetti merkte op dat Danieli 'aangehouden' zei in plaats van 'gearresteerd'.

'Dat gebeurt toch weleens, nietwaar?' vroeg Vianello.

‘Zelden,’ antwoordde Danieli op vlakke toon. Hij keek van de een naar de ander. ‘Ik denk dat jullie dat toch wel zullen moeten erkennen.’

Brunetti knikte, gevolgd door Vianello, die zei: ‘Dat komt waarschijnlijk doordat Venetië zo’n kleine stad is – kleine genenpoel – zodat het altijd mogelijk is dat we de neef van iemand die we kennen aanhouden, of de wiskundeleraar van onze zoon.’ Brunetti vond het mooi dat Vianello het woord ‘aanhouden’ had herhaald.

‘Berucht om hun gewelddadigheid, wiskundeleraren,’ zei Brunetti, om een luchtigere toon aan het gesprek te geven.

Danieli lachte even en zei: ‘Zullen we dan maar proberen om dit als collega’s onder elkaar op te lossen?’

Brunetti, die opmerkte dat ‘vrienden’ waren gedegradeerd tot ‘collega’s’, pauzeerde even voordat hij vroeg: ‘Kunnen we eerst even met Alvise praten?’

Danieli gaf blijk van zijn verbazing, maar antwoordde rustig: ‘Natuurlijk. Ik zal hem naar boven laten brengen.’ Hij strekte zich uit naar de telefoon op zijn bureau en toetste twee cijfers in. Terwijl hij wachtte tot iemand zou opnemen zwaaide hij met zijn hand om zich heen en zei: ‘Jullie kunnen hier wel met hem praten.’

Voordat ze konden protesteren tegen dit vriendelijke gebaar stak hij een hand omhoog en sprak hij in de telefoon. ‘Gianluca, kun je die man die vanmorgen werd aangehouden naar mijn kamer brengen? Hij zit in een van de cellen op de begane grond. Er zijn hier twee mannen die met hem willen praten.’ Hij stopte even en antwoordde toen: ‘Ja, bij de demonstratie.’ De andere man zei iets; Danieli bedankte hem en verbrak de verbinding. Hij keek op naar hen en zei: ‘Hij komt zo.’

Dit was het moment, zo wist Brunetti, dat ze met zijn

drieën een babbeltje zouden gaan maken over sport of een van de andere onderwerpen die mannen aansneden om de tijd te vullen. Maar geen van hen had daar zin in, of ze hadden simpelweg niets te zeggen.

Er verstreken vier minuten, wat een lange tijd is voor mensen die zitten te wachten totdat er iets gaat gebeuren.

Er werd gedecideerd op de deur geklopt. Danieli riep: ‘*Avanti*’, en de deur ging open.

Een geüniformeerde politieman kwam binnen en salueerde min of meer in de richting van Danieli. Daarna stapte hij opzij, zodat de man achter hem binnen kon komen.

Alvise, handen langs zijn zij, deed een paar stappen de kamer in. Toen hij Vianello zag verdween er iets van de spanning op zijn gezicht, maar die keerde terug toen hij zag dat Brunetti bij hem was. Hij bracht zijn voeten bij elkaar en salueerde in de richting van Brunetti, maar zei niets.

Het was Alvise, die goeie ouwe Alvise, gekleed in jeans en een dikke donkerblauwe sweater met een rits bij de hals. Eroverheen droeg hij een donkerblauw windjack, van het soort dat wordt gedragen op een boot op een regenachtige dag.

Zonder uniform leek hij veel minder op de Alvise die zij kenden; op de een of andere manier kleiner maar wel zichtbaarder. Hij leek nog minder op zichzelf door de donkerrode kneuzing die zich uitbreidde op zijn linkerwang en het forse bebloede verband op zijn voorhoofd dat het grootste deel, maar niet alles, bedekte van wat eruitzag als een schaaftwond, alsof zijn gezicht langs een ruw oppervlak was gesleurd.

Zonder erbij na te denken ging Brunetti staan en trok een andere stoel naar hen toe. ‘Ga zitten, Alvise,’ zei hij.

Alvise leek wat onzeker hoe hij zich moest gedragen in aanwezigheid van mannen die hoger in rang waren dan hijzelf. Het enige wat hij dan ook deed was salueren en in de houding blijven staan.

Vianello ging over op het Venetiaans en zei: ‘Goeie god, Alvise, wat is er met jou gebeurd?’

Alvise bleef stokstijf staan, met zijn hand ogenschijnlijk vastgeplakt aan zijn voorhoofd. Hij maakte van de gelegenheid gebruik door in dialect te antwoorden en zei uiteindelijk: ‘Ik ben van de trap gevallen.’